

II.

Předkládací zpráva

Návrh Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2007 – 2013 (dále jen „Koncepce“) je předkládán na základě usnesení vlády č. 23 ze dne 5. ledna 2005, kterým vláda ČR uložila ministrovi pro místní rozvoj předložit do 31. prosince 2006 návrh Koncepce.

V souvislosti s rozhodnutím o decentralizaci systému podpory v oblasti cestovního ruchu z národní úrovně na úroveň regionální a s tím spojenými přesuny finančních prostředků v oblasti programového financování cestovního ruchu v rámci Integrovaného operačního programu (IOP) a Regionálních operačních programů (ROP), byla vláda ČR dopisem požádána o odklad předložení Koncepce do 30. června 2007 (dopis vládě ČR č.j. 45984/06 ze dne 7.12.2006).

Koncepce představuje střednědobý strategický dokument, který vychází především z rozvojových možností cestovního ruchu v České republice a účinnými nástroji podněcuje jeho další rozvoj. Základním atributem Koncepce je rozvoj odvětví cestovního ruchu, který vychází z mobilizace zejména privátních zdrojů zaměřených na cestovní ruch, systémového a koncepčního přístupu veřejné správy na všech úrovních jako zdroje konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a hospodářského růstu zejména v územích s vhodným potenciálem pro efektivní rozvoj tohoto odvětví.

Cestovní ruch se stává stále významnějším a nepostradatelnějším faktorem české ekonomiky, což lze dokumentovat prostřednictvím výsledků Satelitního účtu cestovního ruchu, kterým jako jediným je možné kvantifikovat význam a přínos odvětví cestovního ruchu pro národní hospodářství. Na základě předběžných výsledků ze Satelitního účtu cestovního ruchu ČR za období 2003 – 2005 dosáhl v roce 2005 podíl cestovního ruchu na HDP 3,1 %. V roce 2005 si jako cíl své cesty zvolilo ČR 23,4 mil návštěvníků. Turisté představují zhruba 39 % všech návštěvníků a v roce 2005 jich do ČR přijelo 9,0 mil. Spotřeba příjezdového cestovního ruchu v tomto roce dosáhla 121,8 mld. Kč¹.

Význam cestovního ruchu můžeme vyčíslit i výší devizových příjmů ČR z aktivního zahraničního (příjezdového) cestovního ruchu. V roce 2006 již po čtvrté tyto příjmy překročily hranici 100 mld. Kč a dosáhly hodnoty 113,1 mld. Kč. Od roku 1993 vzrostly tyto devizové příjmy o téměř 250 %. Devizové příjmy z cestovního ruchu rovněž pozitivně ovlivňují platební bilanci ČR, zejména bilanci služeb. Pozitivní saldo devizových příjmů z cestovního ruchu (53 mld. Kč v roce 2006) zajišťuje kladnou bilanci služeb (podíl devizových příjmů z CR na devizových příjmech ze služeb činí 38 %) a přispívá tak k nižšímu schodku platební bilance (na exportu se devizové příjmy z CR podílejí 5,3 %).

Vzhledem k významu odvětví cestovního ruchu a jeho dopadům na regionální rozvoj, trh práce, malé a střední podnikání, obchod, kulturu, dopravu, životní prostředí, zdravotnictví, diverzifikaci činností ve venkovském prostoru a infrastrukturu a jeho citlivosti k vnějším zásahům je klíčovým úkolem Ministerstva pro místní rozvoj ČR zabezpečit koordinaci a návaznost koncepčních dokumentů a legislativních norem zodpovědných resortů za účelem vytvoření potřebných vztahů a vazeb mezi klíčovými subjekty a vytvořit tak odpovídající podmínky pro jeho udržitelný rozvoj.

---

¹ Návštěvník je účastník cestovního ruchu. Návštěvníci se dělí na jednodenní návštěvníky (někdy nazýváni také exkurzionisté nebo výletníci) a turisty. Turista je účastník cestovního ruchu, který alespoň jednou přenocuje mimo své obvyklé prostředí.

Cílem zpracování Koncepce je harmonizace koncepční činnosti v oblasti cestovního ruchu s programovacím obdobím Evropské unie a vytvoření strategického materiálu, který bude účinným nástrojem podpory udržitelného rozvoje cestovního ruchu v ČR v příštím období a bude dostatečně reflektovat význam cestovního ruchu pro národní hospodářství České republiky.

Globálním cílem politiky cestovního ruchu je zvýšení ekonomické výkonnosti cestovního ruchu využitím a dalším rozvojem dostupného potenciálu a tím docílení zvýšení konkurenceschopnosti celého odvětví cestovního ruchu na národní i regionální úrovni, při respektování zájmu ochrany přírody a krajiny a dalších složek životního prostředí. Naplnění tohoto cíle přispěje i k rozvoji a ke zvýšení podílu domácího cestovního ruchu v České republice

Navrhaný systém priorit a opatření Koncepce vychází z předpokladu, že odvětví cestovního ruchu je jedním z mnoha nástrojů regionální politiky. Cílem efektivního udržitelného rozvoje odvětví je proto zvýšení ekonomické výkonnosti odvětví cestovního ruchu s využitím a dalším rozvojem dostupného potenciálu. Tím bude dosaženo zvýšení konkurenceschopnosti celého odvětví, čímž se cestovní ruch stane efektivním nástrojem na podporu regionálního rozvoje.

Návrh Koncepce je rovněž východiskem pro zpracování IOP a ROP v oblasti cestovního ruchu, jenž tvoří významné nástroje její realizace. Současně bude sloužit k inovaci rozvojových programů cestovního ruchu v jednotlivých krajích ČR.

V současné době je tak k dispozici návrh Koncepce, který je v souladu s aktuálními programovými dokumenty ČR (Národní rozvojový plán a Národní strategický referenční rámec na léta 2007-2013, Strategie regionálního rozvoje ČR, Politika územního rozvoje atd.). Návrh nové Koncepce je rovněž v souladu se všemi předešlými koncepčními materiály, které byly v oblasti cestovního ruchu vytvořeny, a to zejména Koncepcemi státní politiky cestovního ruchu z roku 1999 a z let 2001 – 2006.

Výchozím rámcem při formulování Koncepce byly také strategické dokumenty a doporučení Evropské unie, a to i ve vztahu k využívání strukturálních fondů EU a dokumentů dalších mezinárodních organizací s působností zejména v oblasti cestovního ruchu. Koncepce je současně v souladu s koncepcemi cestovního ruchu vyspělých evropských zemích.

Vzhledem k mezirezortnímu charakteru odvětví cestovního ruchu představovalo zpracování nové Koncepce velmi náročný úkol. Proto byly pro zpracování Koncepce ustaveny speciální pracovní týmy. Na úrovni ministerstva pro místní rozvoj se zpracováním Koncepce zabýval tzv. Řešitelský tým, jehož smyslem byla koordinace zpracování Koncepce v souvislosti se zpracováním Strategie regionálního rozvoje ČR a Politiky územního rozvoje ČR.

Zástupci samosprávy, odborné a profesní veřejnosti v oblasti cestovního ruchu se podíleli na zpracování Koncepce v rámci tzv. pracovní skupiny. V pracovní skupině měli své zástupce Ministerstvo pro místní rozvoj, CzechTourism, Vysoká škola ekonomická, Vysoká škola hotelová, Asociace krajů ČR, Svaz měst a obcí ČR, Asociace turistických regionů, Hospodářská komora ČR, Svaz obchodu a cestovního ruchu a Asociace českých cestovních kanceláří a agentur. K jednání byli dále dle aktuálních potřeb přizváni další zástupci, kteří měli možnost průběžně návrh Koncepce ovlivňovat a přispět k jejímu budoucímu obsahu. V průběhu zpracování byl rovněž návrh Koncepce projednán jednotlivými kraji.

Vzhledem k mezirezortnímu charakteru odvětví cestovního ruchu byla také Koncepce projednávána Mezirezortní koordinační komisí pro cestovní ruch, ve které jsou zastoupeny všechny resorty, které se dotýkají svojí činností i problematiky cestovního ruchu.

Návrh Koncepce byl rovněž průběžně představován i další odborné a profesní veřejnosti, jakožto i široké laické veřejnosti, a to především při příležitosti konání různých workshopů, konferencí, výstav a veletrhů a prostřednictvím webových stránek ministerstva pro místní rozvoj.

Dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb., rovněž proběhlo posuzování vlivů Koncepce na životní prostředí. Jednotlivé podmínky realizace, které byly stanoveny zpracovatelem SEA, byly do návrhu Koncepce postupně zapracovány. Dne 26. září 2006 vydalo ministerstvo životního prostředí kladné stanovisko k návrhu Koncepce.

Vzhledem k odkladu předložení do vlády ČR byla Koncepce ještě jednou v průběhu měsíců května a června 2007 projednána s nejvýznamnějšími subjekty působícími v oblasti cestovního ruchu. Následně byla ještě jednou postoupena k projednání Meziresortní koordinační komisi pro cestovní ruch, která dne 20. června 2007 přijala usnesení, kterým schválila předložení Koncepce vládě ČR. Současně byla Koncepce znovu důkladně projednána se zástupci Komise Asociace krajů pro cestovní ruch, přičemž byly zohledněny všechny jejich připomínky. Zároveň byly v průběhu dopracování Koncepce opět přehodnoceny všechny došlé připomínky z vnějšího připomínkového řízení. Dopisem ministerstva životního prostředí ze dne 7. června 2007 byla potvrzena platnost posouzení Koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb., pro změny provedené v návrhu Koncepce.

Návrh Koncepce byl předložen vládě ČR dne 13. srpna 2007, vláda ČR ovšem přerušila projednávání Koncepce s tím, že se k tomuto materiálu nemůže vyjádřit. Důvodem tohoto stanoviska bylo, že členové vlády neměli možnost se k uvedenému materiálu vyjádřit v rámci vnějšího připomínkového řízení. Na základě reakce na dopis 1. místopředsedy vlády a ministra pro místní rozvoj všem členům vlády ČR týkajícího se požadavku znovu předložení materiálu do připomínkového řízení byl materiál předložen materiál pouze těm resortům, které o připomínkové řízení požádaly (předseda vlády, místopředseda vlády a ministr pro evropské záležitosti, MPO, MZV, MK, MPSV). Vypořádání těchto připomínek je obsaženo v příloze V. předkládaného materiálu.

Z hlediska politiky cestovního ruchu v ČR představuje nová Koncepce velmi výrazný posun vpřed. Koncepce se poprvé v historii zabývá některými doposud neřešenými problémy v oblasti cestovního ruchu. V tomto ohledu se jedná zejména o problémy spojené s organizací a řízením cestovního ruchu, s rozdělením činností mezi státní správou a samosprávou, s výzkumem v oblasti cestovního ruchu, s nástroji v oblasti krizového managementu atd. Vlastní návrh Koncepce je proto velmi kladně přijímán zejména odbornou a profesní veřejností z oblasti cestovního ruchu.

Návrh koncepce je pro odvětví cestovního ruchu naprosto klíčový dokument, a to jak v kontextu domácím tak i zahraničním. Koncepce představuje logické vyústění více než dvouleté práce předních odborníků z oblasti cestovního ruchu a pracovníků MMR. Odvětví cestovního ruchu jako důležitý sektor národního hospodářství České republiky potřebuje ke svému efektivnímu rozvoji strategický materiál, který bude důstojným způsobem reflektovat a aktivizovat potřeby tohoto sektoru. Schválení návrhu Koncepce rovněž představuje důležitou podmínku pro bezproblémové schválení operačních programů a následné čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie.

Implementace Koncepce bude realizována prostřednictvím operačních programů ze strukturálních fondů Evropské unie. Opatření na národní a nadnárodní úrovni budou realizována prostřednictvím Integrovaného operačního programu (IOP), ve kterém je na rozvojové aktivity v oblasti cestovního ruchu alokováno 60,6 mil EUR. Opatření s regionálním dosahem budou realizována prostřednictvím Regionálních operačních

programů (ROP), ve kterých je na rozvojové aktivity v oblasti cestovního ruchu alokováno 845,1 mil EUR. Tyto prostředky budou doplněny v odpovídajícím poměru z národních zdrojů ČR. Ze schválení návrhu Koncepce nevyplývají žádné další finanční nároky na státní rozpočet České republiky.